МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ

ЗА 7. РАЗРЕД

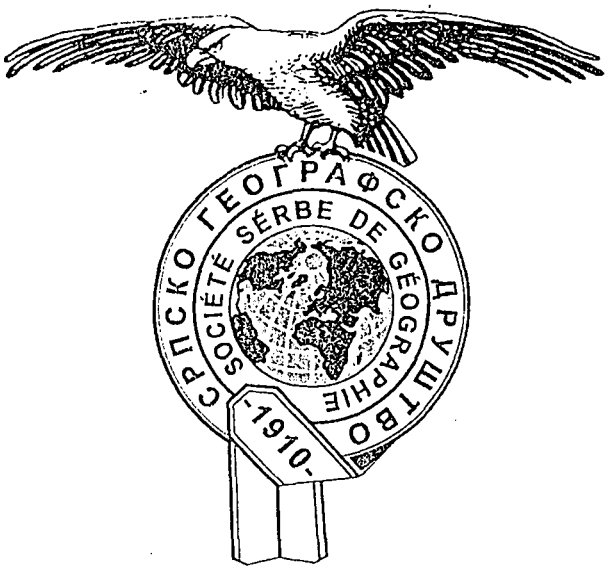

Београд, 2012.

УПУТСТВО ЗА РАД

Пред вама је тест знања из географије за 7. разред. Питања обухватају градиво редовне и додатне наставе 5, 6. и 7. разреда. На крају сваког питања (број у загради) уписан је број могућих бодова којима се вреднују одговори.

На текстуална питања одговор је потребно написати читко, без прецртавања, обавезно хемијском оловком. Поједини задаци садрже вишеструки избор. Потребно је пронаћи тачан или тачне одговоре и заокружити слова које се налазе испред њих. Ако заокружите више одговора од траженог броја, задатак се неће признати. Код задатака типа допуњавања, захтев је дат у облику непотпуног исказа. Потребно је допунити или завршити реченице да би исказ био тачан и јасан. Код неких питања задаци су дати у две колоне. Ваш задатак је да повежете, тј. "спарите" податке из колона, тако што ћете читко уписивати слова из једне колоне на линије које се налазе испред друге колоне (спаривања стрелицама или дописивање неће се вредновати). Код задатака где се тражи да упишете одговоре на линије, упишите их јасно и тачно, без накнадног прецртавања и дописивања одговора.
На директна питања потребно је одговорити кратко и јасно. Прецртавање или накнадно дописивање одговора се неће вредновати.
Време за решавање свих задатака је 90 минута. Уколико завршите раније, тихо и без ометања других такмичара можете изаћи из учионице.

Желимо вам пуно успеха у раду!

Задатке предложили:
мр Јелена Ковачевић-Мајкић
мр Ана Милановић

Рецензент:
др Љиљана Живковић

1. Допуните реченицу:
Подручје између 15°30 S и 8°30 N захвата _____ (израчунати колико?) степени географске ширине и у том интервалу налази се _____ топлотни појас.

(2x2=4)

2. Заокружите тачан одговор:
Композитна долина настаје услед:
а) еолске ерозије
б) речне ерозије
в) абразије
г) таложења наноса

(2)

3. Заокружите тачан одговор. Да ли све државе Пиринејског полуострва чланице Европске Уније?

а) да
б) не

(2)

4. Наведите одговарајуће јединице мере:
Количина падавина изражава се у _____ , а висина снежног покривача у _____.

(2x2=4)

5. Допуните реченицу.
На карти 1:50000 деоница пута дуга 10 km је представљена линијом дугом _____ cm.

(2)

6. Замислите да листате новине и читате наслове и поднаслове чланака. Користећи знање географије које сте до сада стекли током школовања, одредите који наслови могу да буду тачни, а који не. Догађаје који су могући означите знаком плус (+), а оне који су немогући, знаком минус (-).

а) Улан Батор страдао од разарајућег цунамија. ____
б) Веома високе температуре, преко 40°C, забележене у Кејптауну у фебруару. ____
в) Земљотрес од 4 степена MCS скале нанео велике штете становништву Хаитија. ____
г) Шумски пожари бесне на југу Монголије. ____

(4x2=8)

7. Повежите сливове и реке које им припадају.

а) слив Атлантског океана	___ Јангцекјанг
б) слив Тихог океана	___ Замбези
в) слив Индијског океана	___ Лена
г) слив Северног леденог океана	___ Дњепар
	___ Годавари

(5x2=10)

8. Заокружите тачан одговор. Која земља од понуђених има најмању густину насељености?
а) Монголија
б) Француска
в) Турска

(2)

9. Заокружите тачан одговор. Назив реке Хоангхо (Жута река) потиче од
а) речног наноса који садржи честице злата
б) лесног речног наноса
в) жуте расе која живи у његовом сливу

(2)

10. Допуните реченицу.
На слици је приказан процес _____ ерозије.

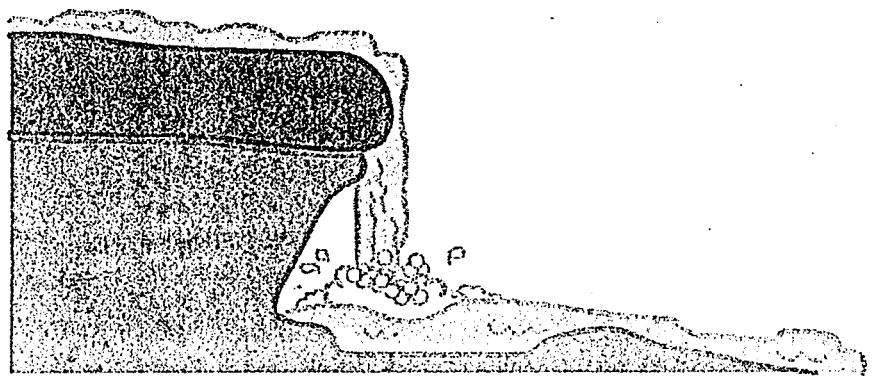

(2)

11. Повежите географске појмове и њихове дефиниције.

а) ерг	___ стални ветар
б) естуар	___ тип речног ушћа
в) пасат	___ тип пустиње
г) монсун	___ тип залива
	___ периодични ветар

(5x2=10)

12. Допуните следеће реченице.

У Африци је од привредних делатности најзаступљенија _____. По својим одликама она је _____.

(2x2=4)

13. Заокружите тачан одговор. Ако у 13 часова позовете рођака који живи у Либервилу да ли ћете га пробудити?
а) да
б) не

(2)

14. Поређајте реке по дужини тако што ћете им доделити бројеве од 1 до 4. Број 1 доделите најдужој, а број 4 најкраћој.

_____ Меконг _____ Шат ел Араб _____ Нил _____ Сир Дарја

(4 x 1 = 4)

15. Заокружите тачан одговор. Број становника у Азији и Африци данас има:

а) опадајући тренд

б) растући тренд

(2)

16. Заокружите тачне одговоре:

а) У граду Акри у Гани, који се налази на 5° 33 N и 0° 12 W , просечна годишња температура је:

а) мања од 12°

б) већа од 12°

б)а просечна количина падавина је:

а) мања од 600 mm

б) већа од 600 mm

(2x2=4)

17. Спојите називе (топониме) са облицима рељефа који представљају.

а) Декан _____ архипелаг

б) Кенија _____ мореуз

в) Баб ел Мандеб _____ острво

г) Филипини _____ вулкан

д) Тенерифе _____ висораван

_____ лагуна

(2x5=10)

18. Допуните реченицу:

Африка представља развође између _____, _____ и _____.

(2x3=6)

19. Заокружите тачан одговор:

У којој од наведених регија су најбољи природни услови за гајење банана?

а) Далеки исток

б) Југозападна Азија

в) Тропска Африка

г) Северозападна Африка

(2)

20. Иза тачних одговора упишите слово Т, а иза нетачних слово Н.

а) На реци Замбези налази се престоница Хараре. _____

б) Тунис је један од највећих светских произвођача чаја. _____

в) Пакистан је 70-их година прошлог века подељен на 2 државе. _____

г) Дужина морске обале Нигера износи око 500 km. _____

д) У Индонезији се производи каучук. _____

(2x5=10)

21. Повежите верске заједнице и речне долине које углавном насељавају.

а) Муслимани _____ Ганг

б) Јевреји _____ Еуфрат

в) Хиндуси _____ Сикјанг

г) Будисти

(2x3=6)

22. У којој држави живи највећи број Бура?

_____

(2)

Укупан број бодова: 100

Такмичар је на тесту освојио _____ бодова

Чланови комисије:

1) _____

2) _____

3) _____

РЕШЕЊА

1. 24°, жарки
2. б
3. б
4. mm, cm
5. 20 cm
6. -, +, -, -
7. б, в, г, а, в
8. а
9. б
10. флувијалне (речне)
11. в, б, а, -, г
12. пољопривреда, екстензивна
13. б
14. 2, 4, 1, 3
15. б
16. б, б
17. г, в, д, б, а, -
18. Средоземног мора, Атлантског океана и Индијског океана
19. в
20. Н, Н, Т, Н, Т
21. в, а, г
22. Јужноафричкој републици

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ

ЗА 7. РАЗРЕД

Београд, 2012.

1. Заокружите тачне одговоре.
Које европске државе нису имале своје прекоморске поседе у Африци током XIX века?

а) Велика Британија
б) Финска
в) Португал
г) Немачка
д) Румунија

(2 x 2 = 4)

2. Повежите наведене државе Азије и Африке са обележјима која им одговарају.

а) Малдиви
б) Бахреин
в) Еритреја
г) Џибути
д) Катар
ђ) Лаос

___ Ова држава регионално припада Рогу Африке и била је француска колонија.
___ Проглашењем ове државе Етиопија је постала континентална држава
___ Острвска држава која регионално припада Јужној Азији. Највећа надморска висина не прелази 6 m.
___ Острвска држава у Персијском заливу.
___ Континентална држава у Југоисточној Азији.

(2 x 5 = 10)

3. Иза реченица које су тачне упишите слово Т, а иза нетачних слово Н.

а) Све државе Средње Азије су континенталне. ____
б) Неке азијске државе излазе на Атлантски океан. ____
в) Персијски залив раздваја Африку и Азију. ____
г) У Источној Африци постоји природна зона Средоземних шума. ____
д) На Борнеу су распрострањене тајге. ____

(2 x 5 = 10)

4. Који делови данашње Азије су се током геолошке историје Земље одвојили од Африке?
_____

(2 x 2 = 4)

5. Заокружите простор који припада екумени.

а) Маријански ров
б) Филипински ров
в) Курилски ров
г) Источноафрички ров

(2)

6. Колико има самосталних држава на острву Тимор? _____ Које су то државе?
_____

(1 + 2 = 3)

7. Заокружите једну државу која се по карактеристикама свог географског положаја издваја од осталих.

Индонезија Малдиви Шри Ланка Сејшели Џибути Мадагаскар

(2)

8. Заокружите тачан одговор.
Државе које су постојале на политичкој карти света 1990. године су:

а) Узбекистан
б) Источни Тимор
в) Лаос
г) Еритреја
д) Мали

(2 x 2 = 4)

9. Наведите три природне непогоде чија појава је условљена гео-тектонским положајем простора приказаног на скици.

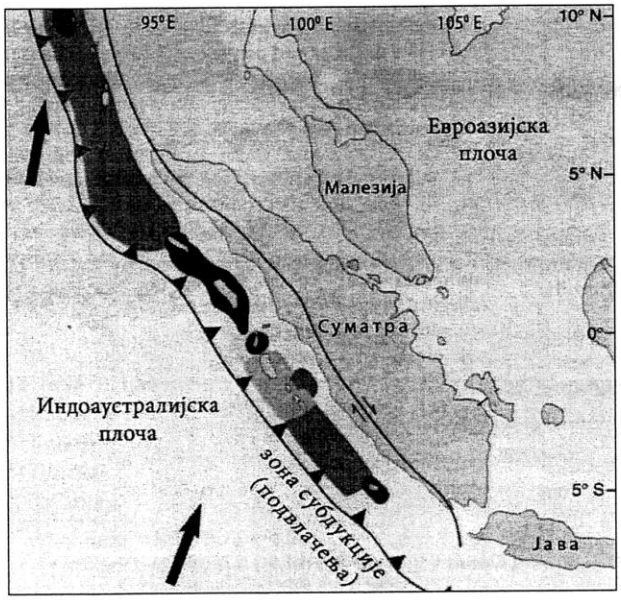

1. _____
2. _____
3. _____

(2 x 3 = 6)

10. Спојите државе које се међусобно граниче на копну.

а) Индија
б) Египат
в) Малезија
г) Кенија
д) Ирак

____ Иран
____ Бангладеш
____ Брунеј
____ Либија
____ Танзанија

(1 x 5 = 5)

11. Наведите имена река у чијим долинама се налазе градови:

а) Картум – _____
б) Каиро – _____
г) Киншаса – _____

(1 x 3 = 3)

12. Напишите име и презиме утемељивача географске науке у Србији.

_____

(2)

13. Повежите појмове:

а) Мали медвед _____ планета
б) Млечни пут _____ сазвежђе
в) Северњача _____ сателит
г) Месец _____ галаксија
д) Халејева комета _____ звезда
ђ) Нептун

(2 x 5 = 10)

14. Да ли Сунчеви зраци обасјавају Северни пол у тренутку када под правим углом падају на тачку са координатама 23,5 S и 12,5 W?
а) да
б) не

(2)

15. На карти размере 1:500.000 гребен једне планине дугачак је 8 cm. Колика је дужина гребена у природи? _____

(2)

16. Која од наведених азијских држава има статус кандидата за чланство у Европској унији?
а) Израел
б) Кипар
в) Турска
г) Грузија

(2)

17. Повежите државе и религије које су у њима доминантне:

а) Иран _____ ислам
б) Израел _____ хришћанство
в) Тајланд _____ будизам
г) Кипар _____ шаманизам
_____ јудаизам

(2 x 4 = 8)

18. Колика је просечна годишња количина падавина на Арабијском полуострву?
а) 1,5 mm
б) 150 mm
в) 1500 mm
г) 11500 mm

(2)

19. У неком граду живело је 1.000.000 становника, а након годину дана број становника увећан је за 11 промила. Колики је нови број становника? _____
Упишите ознаку за промил: _____

(2 + 1 = 3)

20. Поред обновљивог природног ресурса упишите ознаку ПР-О, поред необновљивог природног ресурса упишите ПР-Н, поред материјала погодног за рециклажу упишите Р, а поред извора опасних гасова упишите слово Г.

а) пластична амбалажа _____
б) руда гвожђа _____
в) термоелектрана _____
г) Сунчева енергија _____

(2 x 4 = 8)

21. Заокружите слово испод клима-дијаграма који одговара југозападном подножју Тибестија.

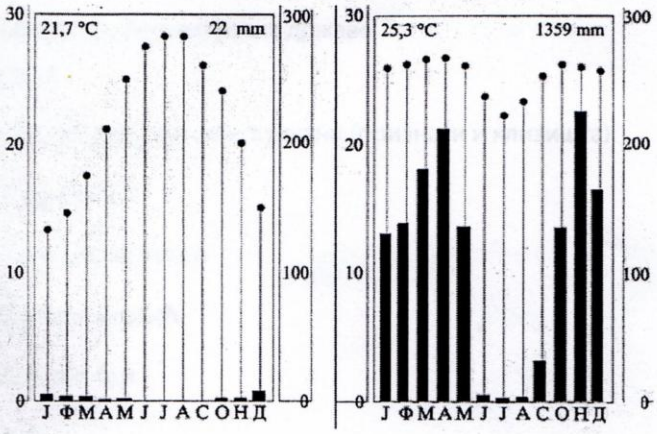

а б

(2)

22. Становник града Харареа гради кућу. Желео би да просторију за одлагање хране (шпајз) оријентише тако да не буде изложена Сунчевим зрацима. На коју страну света ће оријентисати прозор шпајза?

а) ка северу
б) ка истоку
в) ка западу
г) ка југу

(2)

23. Која два народа су староседеоци Северне Америке? _____ и _____

(2 + 2 = 4)

Укупан број бодова: 100

Такмичар је на тесту освојио _____ бодова

Чланови комисије:
1) _____
2) _____
3) _____

РЕШЕЊА

1. б; д

2. г; в; а; б; ђ

3. Т; Н; Н; Н; Н

4. Арабијско полуострво и Индија

5. г

6. 2; Индонезија и Источни Тимор

7. Џибути – није острвска држава

8. в; д

9. земљотрес, цунами, вулкани (признати и клизишта)

10. д; а; в; б; г

11. Нил, Нил, Конго

12. Јован Цвијић

13. ђ; а; г; б; в

14. б

15. 40 km

16. в

17. а; г; в; –; б

18. б

19. 1.011.000; ‰

20. Р; ПР-Н; Г; ПР-О

21. а

22. г

23. Индијанци и Инуити

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 7. РАЗРЕД

Пожаревац, 2012.

УПУТСТВО ЗА РАД

Пред вама је тест знања из географије за 7. разред. Питања обухватају градиво редовне и додатне наставе 5, 6 и 7. разреда. На крају сваког питања (број у загради) уписан је број могућих бодова којима се вреднују одговори.
На текстуална питања одговор је потребно написати читко, без прецртавања, обавезно хемијском оловком. Поједини задаци садрже вишеструки избор. Потребно је пронаћи тачан или тачне одговоре и заокружити слова које се налазе испред њих. Ако заокружите више одговора од траженог броја, задатак се неће признати. Код задатака типа допуњавања, захтев је дат у облику непотпуног исказа. Потребно је допунити или завршити реченице да би исказ био тачан и јасан. Код неких питања задаци су дати у две колоне. Ваш задатак је да повежете, тј. "спарите" податке из колона, тако што ћете читко уписивати слова из једне колоне на линије које се налазе испред друге колоне (спаривања стрелицама или дописивање неће се вредновати). Код задатака где се тражи да упишете одговоре на линије, упишите их јасно и тачно, без накнадног прецртавања и дописивања одговора.
На директна питања потребно је одговорити кратко и јасно. Прецртавање или накнадно дописивање одговора се неће вредновати.
Време за решавање свих задатака је 90 минута. Уколико завршите раније, тихо и без ометања других такмичара можете изаћи из учионице.

Желимо вам пуно успеха у раду!

Задатке предложили:
мр Јелена Ковачевић-Мајкић
мр Ана Милановић
мр Милован Миливојевић

Рецензент:
Др Љиљана Живковић

1. Допуните реченице.

Због подизања нивоа мора у насељеним атолима државе Кирибати планирано је пресељење становништва у суседну државу Фиџи. Такво премештање становништва назива се _____. Тиме ће атоли који још увек представљају екумену постати _____.

(2x2=4)

2. Одговорите на питање.

Обим екватора износи 40075 km. Колико је растојање између 19° W и 20o W на екватору?

_____

(2)

3. А) Допуните реченице.

Замислите да је на данашњи дан тренутно у Паризу 15h и 30 минута. Уз помоћ приложене слике одговорите колико је сати и који је датум

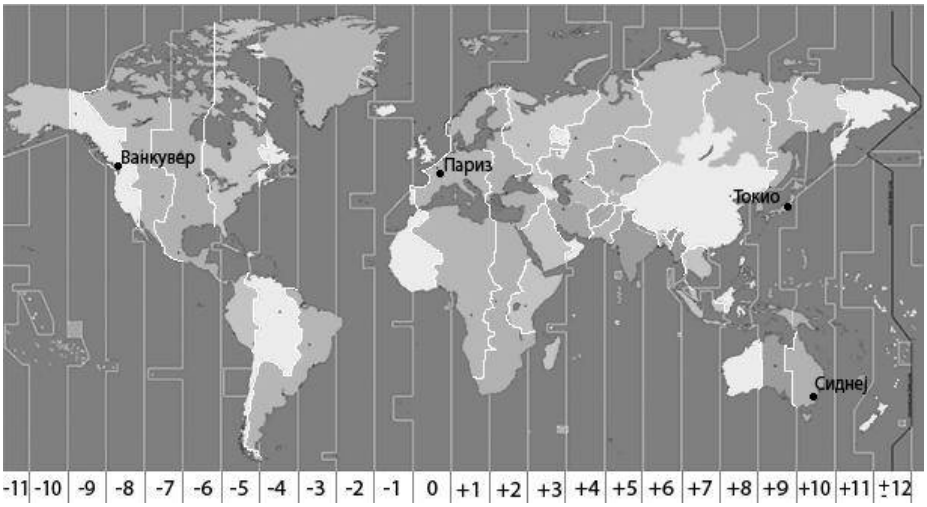

а) у Ванкуверу _____(време) _____ (датум)
б) у Сиднеју _____(време) _____ (датум)
в) у Токију _____(време) _____ (датум)
г) у Пожаревцу _____(време) _____ (датум)

Б) Заокружите тачан одговор.

Све земље Европске Уније се налазе у истој часовној зони.

а) да
б) не

((1x4)+1=5)

4. Заокружите тачан одговор.

Водеће светске религије настале су у:

а) Азији
б) Африци
в) Европи

(2)

5. Одговорите на питање.

Пожаревац се дуж правца S-N простире између 44°35' N 44°38' N. На којој дужини се простире град дуж поменутог правца ако просечна дужина меридијанског степена износи око 111 km?

_____

(2)

6. Повежите појмове и јединице у којима се изражавају.

а) густина насељености ___ %

б) природни прираштај ___ ‰

в) индекс старости становништва ___ %

г) запосленост у секундарном сектору делатности ___ ст/ km^2

д) учешће шума у укупној вегетацији

(1x4=4)

7. Допуните реченице и заокружите тачне одговоре.

Најмлађа држава на свету је _____. Налази се на _____ континенту.

С обзиром да се простире између 4° и 10° N и 25° и 35° E, заокружите климатске одлике најмлађе државе на свету.

а) пустињска клима

б) област дувања пасата

в) жарки топлотни појас

г) количина падавина већа од 1000 mm

д) мала влажност ваздуха

(1+1+(1x3)=5)

8. У наведеним реченицама, подебљаним словима су наведени појмови од којих је један тачан, а један нетачан. У свакој реченици заокружите појам који је тачан.

а) Могућност појављивања лавина већа је на **јужно**ј/ **северној** експозицији Кавказа.

б) Учесталост торнада је већа у **Канзасу**/ **Калифорнији**.

в) Поплаве односе више жртава у **Пенџабу**/ **Бангладешу**.

г) Земљотреси су карактеристични за **Средоземље/ Сахару**.

(1x4=4)

9. Допуните реченице.

а) Први европски истраживач који је ишао Путем свиле био је _____.

б) Први истраживач који је стигао до Северног пола био је _____.

в) Истраживач који је дао највећи допринос проучавању Јужне и Источне Африке је _____.

г) Први европски истраживач који је стигао до Новог Зеланда је _____.

(1x4=4)

10. А) Заокружите тачан одговор.

На графику је приказан хидрограм који одговара реци

а) Јордан

б) Хоангхо

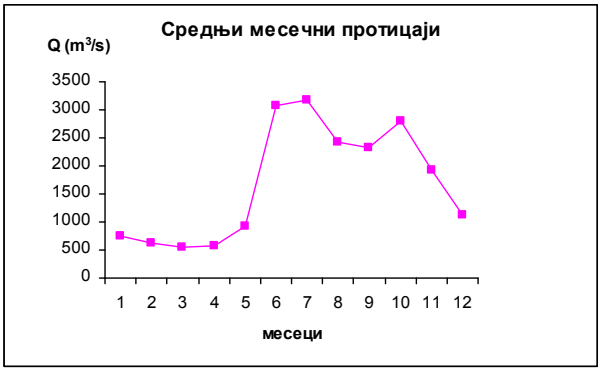

Б) Допуните реченицу.

Нагли пораст протицаја у јуну на реци са графикона је последица

_____.

(2x2=4)

11. Допуните реченицу и заокружите тачан одговор.

А) На карти размере 1:25000 растојање од 5 cm одговара растојању од _____ km у природи.

Б) Ова карта спада у:

а) крупнорамерне карте

б) ситноразмерне карте

(1 x 2=2)

12. Иза реченица које су тачне упишите слово „Т“, а иза нетачних слово „ Н“

а) Монтевидео и Буенос Аирес се налазе на естуару Ла Плата. ____

б) Ла Паз је главни град Боливије. ____

в) Рио де Жанеиро има развијен терцијарни сектор привреде. ____

г) Каракас има континенталну климу. ____

д) Богота, једина од поменутих градова у овом питању, се налази на надморској висини већој од 1000 m. ____

(1x5=5)

13. Допуните реченицу и заокружите тачан одговор.

А) У Месопотамији се највећим делом данас налази држава_____.

Б) Већинско становништво ове државе по вероисповести припада:

а) будизму

б) хиндуизму

в) исламу

(1x2=2)

14. Познавајући природне услове заокружите области које су најпогодније за производњу чаја.
а) Гвинејска низија
б) Језерска висораван
в) Велики коралнигребен
г) Источни обронци Хималаја

(1x2=2)

15. Поред појмова који се односе на Аустралију уписати слово А, а поред оних који се односе на Нови Зеланд слова НЗ.
а) Киви ____
б) Карпентаријски залив ____
в) Коала ____
г) Куков пролаз ____
д) Кошћушко ____

(1x5=5)

16. Повежите наведене државе САД са обележјима која им одговарају.
а) Мичиген ___Ова држава је посебно позната по плантажној производњи дувана.
б) Тексас ___Ова држава позната је по производњи суптропског воћа и вина.
в) Калифорнија ___У овој држави налазе се велика налазишта нафте и развијена је петрохемијска индустрија.
г) Кентаки ___Ова држава је центар црне и обојене металургије и машинске и аутомобилске индустрије.

(1x4=4)

17. Допуните реченицу и заокружите тачне одговоре.

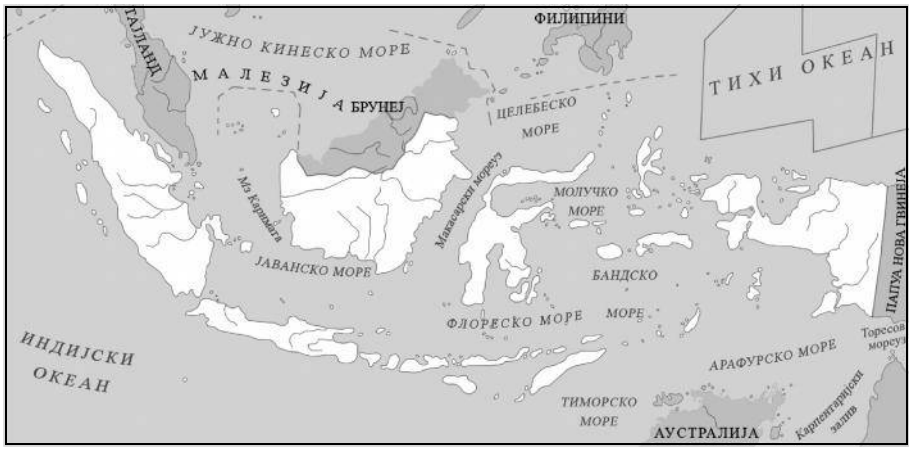

А) Држава означена белом бојом на слици је _____.

Б) Заокружите одлике дате државе.
а) У овој држави живе торбари.
б) Нерешена етничка и верска питања често доводе до сукоба и тероризма у овој држави.
в) Најчешће елементарне непогоде у овој земљи последица су тектонских покрета.
г) По густини насељености ова држава спада у ретко насељена земље.
д) У овој држави карактеристичан облик рељефа су фјордови.

(2+ (1x2)=4))

Број бодова: 60

ПРАКТИЧНА ВЕЖБА

Одговарајућим картографским знацима и картографским методама, на немој карти уцртајте наведене географске објекте. Бодује се правилно картографско представљање и локацијска тачност објекта. Број бодова дат је у загради.

1. Источно Сибирско море
2. Хоангхо
3. Нови Зеланд
4. Скандинавске планине
5. Пустиња Намиб
6. Пустиња Кизилкум
7. Чукотка (Чукотско полуострво)
8. Рио Гранде (река)
9. Лабрадор
10. Полуострво Јукатан
11. Тајпеј (град)
12. НДР Кореја (Северна Кореја)
13. Тигар (река)
14. Ла Паз
15. Западни Гати
16. Сенегал (река)
17. Острво Галапагос
18. Филипини
19. Шангај
20. Словачка

Број бодова: 40
УКУПАН БРОЈ БОДОВА (100)

Такмичар је на тесту освојио _____ бодова
Чланови комисије:

_____
_____
_____

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 7. РАЗРЕД

Пожаревац, 2012.

1. емиграција, анекумена

2. 111 km

3. А) а) 06:30, 28.04.2012.; б) 00:30, 29.04.2012.; в) 23:30, 28.04.2012.; г) 15:30, 28.04.2012.;
   Б) б

4. а

5. 5.55 km

6. г, б, д, а или д, б, г, а (признају се оба редоследа)

7. Јужни Судан, афричком, б, в, г

8. јужној, Канзасу, Бангладешу, Средоземље

9. а) Марко Поло, б) Роберт Пири, в) Дејвид Ливингстон; г) Абел Тасман

10. А) б; Б) падавина које доноси летњи монсун

11. А) 1,25 km; Б) а

12. Т, Н, Т, Н, Т

13. А) Ирак; Б) в

14. б, г

15. а) НЗ; б) А; в) А; г) НЗ; д) А

16. г, в, б, а

17. А) Индонезија; Б) б,в

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ

ЗА 8. РАЗРЕД

Београд, 2012.

УПУТСТВО ЗА РАД

Пред вама је тест знања из географије за 8. разред. Питања обухватају градиво редовне и додатне наставе 5, 6. и 8. разреда. На крају сваког питања (број у загради) уписан је број могућих бодова којима се вреднују одговори.

На текстуална питања одговор је потребно написати читко, без прецртавања, обавезно хемијском оловком. Поједини задаци садрже вишеструки избор. Потребно је пронаћи тачан или тачне одговоре и заокружити слова које се налазе испред њих. Ако заокружите више одговора од траженог броја, задатак се неће признати. Код задатака типа допуњавања, захтев је дат у облику непотпуног исказа. Потребно је допунити или завршити реченице да би исказ био тачан и јасан. Код неких питања задаци су дати у две колоне. Ваш задатак је да повежете, тј. "спарите" податке из колона, тако што ћете читко уписивати слова из једне колоне на линије које се налазе испред друге колоне (спаривања стрелицама или дописивање неће се вредновати). Код задатака где се тражи да упишете одговоре на линије, упишите их јасно и тачно, без накнадног прецртавања и дописивања одговора.
На директна питања потребно је одговорити кратко и јасно. Прецртавање или накнадно дописивање одговора се неће вредновати.
Време за решавање свих задатака је 90 минута. Уколико завршите раније, тихо и без ометања других такмичара можете изаћи из учионице.

Желимо вам пуно успеха у раду!

Задатке предложили:
др Јелена Ћалић
мр Марко В. Милошевић

Рецензент:
др Љиљана Живковић

1. Заокружите тачан одговор.
Просечна годишња количина падавина у Ћуприји је:
а) 6533 mm
б) 650 mm
в) 65 mm
г) 6,5 mm

(2)

2. У наведеним реченицама, дебелим словима су наведени појмови од којих је један тачан, а један нетачан. У свакој реченици заокружите појам који је тачан.

Србија се на југозападу граничи са **Црном Гором/Румунијом**.
Дунав је гранична река између Србије и **Босне и Херцеговине/Хрватске.**
Србија се **граничи/не граничи** на југу са чланицама Европске уније.
Хоргош је гранични прелаз Србије према **Румунији/Мађарској.**
Србија **је/није** континентална земља.

(1 x 5 = 5)

3. Поред назива града у коме ујутро најраније излази Сунце упишите број 1, а поред оног у коме Сунце излази најкасније, упишите број 5.
____ Нови Сад ____ Сомбор ____ Вршац ____Суботица ____ Врбас

(2 x 2 = 4)

4. Повежите појмове са одговарајућим доминантним процесом услед кога су настали:

а) Рајкова пећина	____ глацијална ерозија
б) цирк Враце	____ утискивање магме
в) Тителска лесна зараван	____ крашка ерозија
г) Авала	____ рад ветра
д) Алувијална раван Саве	____ флувијална ерозија
	____ флувијална акумулација, плављење

(2 x 5 = 10)

5. Иза реченица које су тачне упишите слово „Т", а иза нетачних слово „ Н".
а) 21. јуна Земља је ближе Сунцу него 23. септембра. ____
б) Површина Јупитера састоји се од чврстих стена. ____
в) Брзина Земљине ротације у тачки на северном поларнику мања је од брзине ротације на екватору. ____
г) Плутон се некад сматрао за једну од девет планета Сунчевог система. ____
д) Земљина оса стоји под правим углом у односу на раван еклиптике. ____

(2 x 5 = 10)

6. Заокружите појаве које се на картама уцртавају линијским картографским знацима:
а) воденица
б) река
в) граница
г) тригонометарска тачка
д) железничка пруга

(1 x 3 = 3)

7. Заокружите тачан одговор.
Просторни распоред ледничких језера на територији Србије зависи од:

а) Географске дужине
б) Надморске висине
в) Пружања раседа
д) Снаге ветра

(2)

8. Заокружите тачан одговор.
Колико насеља се у сливу Велике Мораве налази на надморској висини од 28 m?

а) ниједно
б) 2
в) 3
г) 17

(2)

9. Заокружите тачан одговор.
У којој Земљиној сфери се формирају облаци кумулонимбуси?

а) јоносфери
б) астеносфери
в) хидросфери
г) тропосфери

(2)

10. На карти је измерено ваздушно растојање између две тачке од 10 mm. У природи то растојање износи 250 m. Одредите размеру карте. _____

(2)

11. На скици је приказан слив једног потока. Допуните реченице тако што ћете одредити положај дрвета и куће у односу на ток.

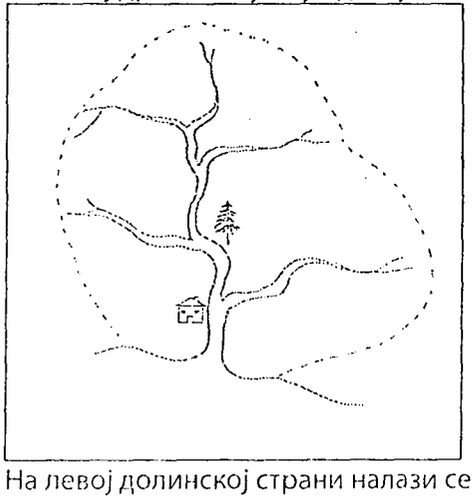

На левој долинској страни налази се _____.
На десној долинској страни налази се _____.

(1+1=2)

12. Колико дана има 2012. година? _____

(2)

13. У наведеним реченицама, дебелим словима су наведени појмови од којих је један тачан, а један нетачан. У свакој реченици заокружите појам који је тачан.

Број становника на Земљи недавно је достигао **7 милијарди / 9 милијарди**.
Број рођене деце на 1000 становника у току године назива се стопа **морталитета / наталитета**.
Број становника по квадратном километру је **природни прираштај / густина насељености**.
Усељавање становништва на неки простор назива се **емиграција / имиграција**.
Велике градске целине настале спајањем више градова називају се **урбанизације / конурбације**.

(2 x 5 = 10)

14. Упишите тачан одговор.
У јуну 2010. године, услед велике количине падавина, излила се река Пчиња и активирао се већи број клизишта. Том приликом је поплављено Трговиште и околна насеља. Да ли су ове природне непогоде изазване радом спољашњих или унутрашњих сила?

_____

(2)

15. Повежите бање са планином у чијем се подножју налазе:

а) Врдник _____ Копаоник
б) Нишка бања _____ Дукат
в) Сокобања _____ Сува планина
г) Луковска бања _____ Озрен
_____ Фрушка гора

(2 x 4 = 8)

16. Да ли на Фрушкој гори има циркова? Зашто?

_____

_____

(2 + 2 = 4)

17. Наведите националне паркове Србије чија се територија простире и изнад 2000 m надморске висине. _____

(2 +2 = 4)

18. Наведене су године пописа становништва Србије. Заокружите годину која не припада понуђеном скупу.

1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991, 2001, 2011.

(2)

19. Поред следећих тврдњи упишите слово Т ако су тачне, а слово Н ако су нетачне.

Просечна густина насељености у Србији је већа од 200 становника на km^2. _____
На Косову и Метохији је негативан природни прираштај. _____
Бугари су већинско становништво у општини Ковачица. _____
Билошку структуру становништва чине полна и старосна структура. _____

(2 x 4 = 8)

20. Пажљиво погледајте скицу и заокружите тачан одговор.

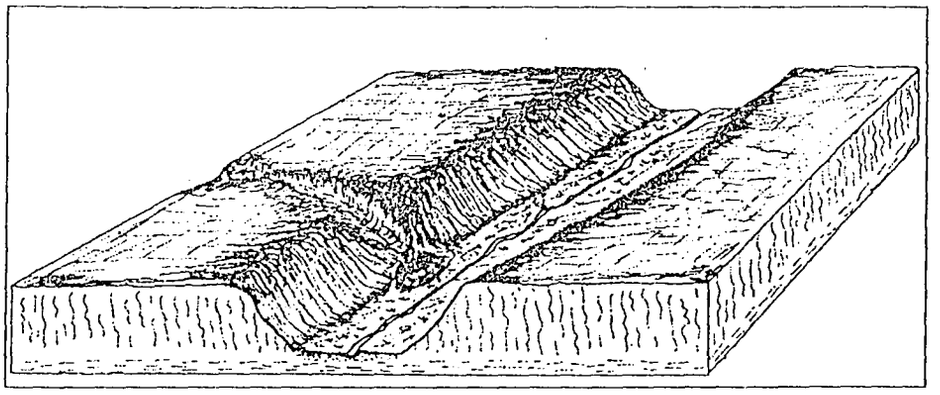

Облик рељефа представљен на скици настао је радом:

а) Речне ерозије
б) Крашке ерозије
в) Еолске ерозије
г) Вулкана

(2)

21. Повежите природне непогоде и време њиховог типичног појављивања у Србији:

а) обилне снежне падавине	____ јуни
б) земљотрес	____ фебруар
в) олујно невреме са градом	____ никад
	____ од јануара до децембра

(2 x 3 = 6)

22. Повежите климатске елементе са јединицама којима се изражавају:

а) релативна влажност ваздуха	____ mm
б) падавине	____ m^3/s
в) ветар (брзина)	____ mb
г) ваздушни притисак	____ %
	____ m/s

(2 x 4 = 8)

Укупан број бодова: 100

Такмичар је на тесту освојио _____ бодова

Чланови комисије:

1) _____
2) _____
3) _____

1. А) Одговорите на питање.
На топографској карти 1:50000 ширина пута износи 2 mm. Колика је његова ширина у природи?

_____

Б) Заокружите тачан одговор.
Ширина путева на топографским картама се:
а) црта у размери карте
б) не црта у размери карте

(2+2=4)

2. У наведеним реченицама, подебљаним словима су наведени појмови од којих је један тачан, а један нетачан. У свакој реченици заокружите појам који је тачан.
а) Оснивач географије је **Ератостен** / **Питагора**.
б) Географије је наука о **земљиним сферама** / **животу људи на земљи**.
в) Дело нашег географа **Јована Цвијића** / **Милутина Миланковића** је признато у свету.
г) Географија је **моно**/ **мулти** дисциплинарна наука.

(2 x 4 = 8)

3. Иза реченица које су тачне упишите слово „Т", а иза нетачних слово „ Н".
а) Рециклирање није прихватљив поступак када је реч о заштити природе. _____
б) Киселе кише су узрочник уништавања шумских ресурса. _____
в) Изливањем отпадних вода кланице у Убу загадиле би се воде Колубаре. _____
г) Органски гајена храна подразумева употребу пестицида. _____

(2 x 4 = 8)

4. Претходног месеца је услед интензивних снежних падавина и ниских температура био угрожен велики број села у Србији. На основу података из табеле одговорите на питање. Изузев карактеристика које су наведене у табели све остале околности су исте за сва три села.

Назив села	Број становника	Учешће становника старости преко 65 година (%)	Висина снежног покривача (cm)
А	100	65	90
Б	100	70	90
В	100	40	100

Које је од три насеља било највише угрожено? _____

(2)

5. Заокружите тачан одговор.
Која од понуђених планина не представља развође Саве?
а) Авала
б) Фрушка Гора
в) Цер
г) Повлен

(2)

6. Заокружите једну од планина која не припада групи осталих наведених планина.

ДУКАТ, ТУПИЖНИЦА, ЧЕМЕРНИК, БЕСНА КОБИЛА, РУЈАН

(2)

7. Заокружите тачне одговоре:
Који се од наведених градова налазе у долини Јужне Мораве?
а) Алексинац
б) Књажевац
в) Лесковац
г) Бујановац
д) Крушевац
Ђ) Јагодина

(1 x 3 = 3)

8. Допуните реченицу.
А) Облик деонице речног корита приказан на слици назива се _____.

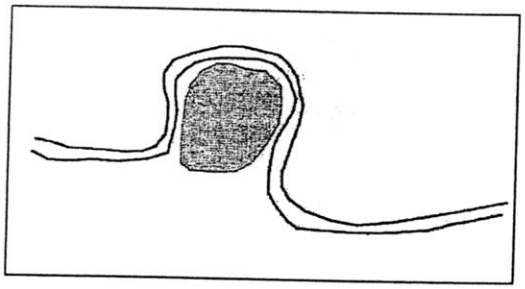

Б) Објасните због чега није добро градити насеље у делу долине означене сивом бојом, ако је реч о Горњевеликоморавској долини.

_____

(2+3 = 5)

9. Повежите ветрове и градове у којима доминирају.

а) кошава	___ Бела Црква
б) северни ветар	___ Љубовија
в) западни ветар	___ Кладово
	___ Суботица

(2 x 4 =8)

10. Заокружите тачан одговор.
Планинар који је из Рашке кренуо у освајање Панчићевог врха, чија апсолутна висина прелази 2000 m, савладаће висинску разлику од:
а) 2017 m
б) 1017 m
в) 1967 m
г) 1617 m

(2)

11. Заокружите једну од котлина која не припада низу осталих наведених котлина.

ОРШАВСКА КОТЛИНА, ЉУПКОВСКА КОТЛИНА, БЕЛОПАЛАНАЧКА КОТЛИНА, ДОЊЕМИЛАНОВАЧКА КОТЛИНА

(2)

12. Користећи се знањима из географије заокружите карту која одговара средњим јулским температурама у Србији.

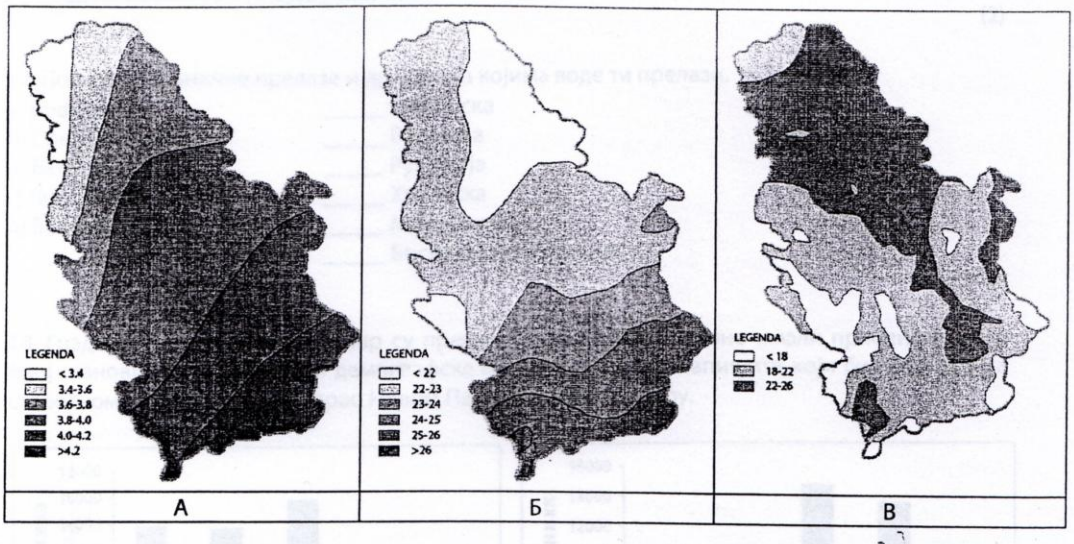

А Б В

(3)

13. Заокружите тачан одговор.

А) Који вид ерозија је доминантан у околини Суботице?

а) абразија
б) еолска
в) глацијална
г) флувијална

Б) Да ли је могуће на том простору наћи клифове?

а) да
б) не

(2 + 2=4)

14. Иза реченица које су тачне упишите слово „Т", а иза нетачних слово „ Н".

а) Карактеристичан облик рељефа за Неготинску крајину је морена. _____
б) Врдничка бања се налази у Бачкој. _____
в) Србија се налази у источноевропској часовној зони. _____
г) Воде реке Пчиње отичу у Јадранско море. _____

(2 x 4 = 8)

15. Заокружите тачан одговор.

Островица је:

а) крашко поље на Пештерској висоравни
б) вулканска купа у Шумадији
в) река у Крајишту
г) ништа од наведеног

(2)

16. Надморска висина села Топли До на Старој планини је 700 m, а насеља Пирот је 368 m. Колика је релативна висина између насеља?

_____

(2)

17. Повежите граничне прелазе и државе ка којима воде ти прелази.

а) Вршка Чука _____ Мађарска
б) Сремска Рача _____ Бугарска
в) Батровци _____ Румунија
г) Јаша Томић _____ Хрватска
д) Бачки Брег _____ Македонија
_____ Босна и Херцеговина

(2 x 5=10)

18. Градови Сомбор и Нови Пазар су према попису из 2002 године имали приближно исти број становника. Познавајући демографске прилике у Србији напишите који би графикон са старосном структуром одговарао Новом Пазару, а који Сомбору.

А)

Б)

_____ _____

(2 x2=4)

19. Иза појмова који се односе на Национални парк Ђердап упишите слово Ђ, а иза појмова који се односе на Национални парк Шара слово Ш.

а) глацијација _____
б) Призренска Бистрица _____
в) јоргован _____
г) композитна долина _____
д) муника _____
ђ) белоглави суп _____

(1 x 6=6)

20. Допуните реченицу.

Пресељење становништва услед турских освајања из Црне Горе, Херцеговине и Југозападне Србије у Шумадију, Стиг, Браничево и Неготинску крајину познато је под називом _____.

(3)

21. Повежите националну мањину са територијом Србије на којој су најзаступљенији.

а) Словаци _____ Старовлашко-рашка висија
б) Бугари _____ Јужни Банат
в) Бошњаци _____ Северна Бачка
_____ Долина реке Драговиштице

(2 x 3=6)

22. Иза тачних реченица који се односе на Европску Унију упишите слово Т, а иза нетачних слово Н.

а)Седишта свих институција Европске Уније налазе се у Бриселу. _____
б) Званичан језик у Европској Унији је енглески. _____
в) Србија примењује Прелазни трговински споразум у економској сарадњи са Европском Унијом . _____
г) Државе Европске Уније имају само заједничке економске законе и заједничко слободно тржиште. _____
д) Европска Унија настале је обједињавањем Европске заједнице за угаљ и челик, Европске заједнице за атомску енергију и Европске економске заједнице. _____
ђ) Заједничка валута за све државе чланице Европске Уније је евро. _____

(1 x 6=6)

Укупан број бодова: 100

Такмичар је на тесту освојио _____ бодова

Чланови комисије:

1) _____
2) _____
3) _____

РЕШЕЊА

1. 100 m, б

2. Ератостен, земљиним сферама, Јована Цвијића, мулти

3. Н, Т, Т, Н

4. Б, Има већи проценат старог становништва што повећава рањивост села Б.

5. в

6. Тупижница, Припада Карпатобалканидима

7. а, в, г

8. меандар; због могућег пресецања меандра, те плављења тог дела долине

9. а, в, а, б

10. г

11. БЕЛОПАЛАНАЧКА КОТЛИНА, Није у систему Ђердапске клисуре

12. В

13. б, б

14. Н; Н; Н; Н

15. б

16. 332 m

17. д, а, г, в, /, б

18. А) Нови Пазар; Б) Сомбор

19. Ш; Ш; Ђ; Ђ; Ш; Ш

20. Динарска миграција или Динарска миграциона струја

21. в; а; /; б

22. Н, Н, Т, Н, Т, Н

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 8. РАЗРЕД

Пожаревац, 2012.

УПУТСТВО ЗА РАД

Пред вама је тест знања из географије за 8. разред. Питања обухватају градиво редовне и додатне наставе 5, 6. и 8. разреда. На крају сваког питања (број у загради) уписан је број могућих бодова којима се вреднују одговори.

Тест обавезно попунити хемијском оловком. На текстуална питања одговор је потребно написати читко, без прецртавања. Поједини задаци садрже вишеструки избор. Потребно је пронаћи тачан или тачне одговоре и заокружити слова које се налазе испред њих. Ако заокружите више одговора од траженог броја, задатак се неће признати. Код задатака типа допуњавања, захтев је дат у облику непотпупог исказа. Потребно је допунити или завршити реченице да би исказ био тачан и јасан. Код неких питања задаци су дати у две колоне. Ваш задатак је да повежете, тј. "спарите" податке из колона, тако што ћете читко уписивати слова из једне колоне на линије које се налазе испред друге колоне (спаривања стрелицама или дописивање неће се вредновати). Код задатака где се тражи да упишете одговоре на линије, упишите их јасно и тачно, без накнадног прецртавања и дописивања одговора.
На директна питања потребно је одговорити кратко и јасно. Прецртавање или накнадно дописивање одговора се неће вредновати.
Време за решавање свих задатака је 90 минута. Уколико завршите раније, тихо и без ометања других такмичара можете изаћи из учионице.

Желимо вам пуно успеха у раду!

Задатке предложили:
мр Марко В. Милошевић
др Јелена Ћалић
мр Милован Миливојевић

Рецензент: др Љиљана Живковић

1. Повежите одређене географске објекте са датим вредностима.

а) Лазарева пећина	_____ 2500 km^2
б) Миџор	_____ 12,5 km^2
в) Панчићев врх	_____ 202 km
г) Тимок (река)	_____ 2017 m
д) Власинско језеро	_____ 2169 m
	_____ 9407 m

(1 x 5 = 5)

2. Заокружите појам који не припада групи осталих наведених појмова.

ГЕОГРАФСКА ШИРИНА, ВЕТРОВИ, РЕЉЕФ, ВОДЕНЕ ПОВРШИНЕ, ШУМЕ, РАСПОРЕД КОПНА И МОРА

(2)

3. У који Национални парк Републике Србије бисте одвели пријатеља да му покажете Панчићеву оморику? _____

(2)

4. Током 2008. године објављена је Енциклопедија Српског народа. Који је по редоследу последњи град из Србије, са више од 30.000 становника, који је обрађен (наведен) у овој енциклопедији? _____

(2)

5. Заокружите тачан одговор.
За који од наведених простора је карактеристична појава алувијалних земљишта?

а) Изворишна челенка
б) Речна тераса
в) Пешчара
г) Горњи ток реке
д) Доњи ток реке

Заокружите на скици слово, које одговара положају алувијалног земљишта.

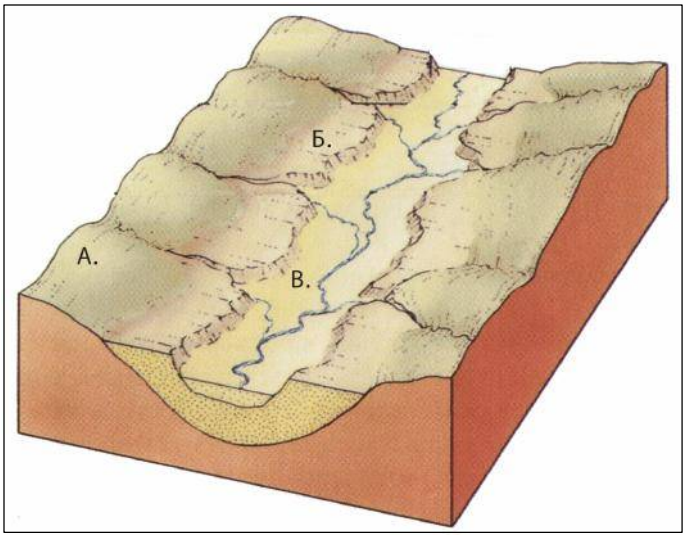

(2 + 2 = 4)

6. Наведени градови по попису становништва из 2011. године имају пораст броја становника. Иза назива градова упишите број **1.** ако сматрате да је то последица природног прираштаја, односно број **2.** ако је то последица механичког прираштаја.

а) Тутин _____
б) Инђија _____
в) Јагодина _____
г) Краљево _____

(1 + 4 = 4)

7. Повежите градове и округе којима припадају.

а) Крушевац
б) Зајечар
в) Врање
г) Лозница
д) Кикинда

_____ Поморавски
_____ Пчињски
_____ Севернобанатски
_____ Тимочки
_____ Расински
_____ Мачвански

(2 x 5 = 10)

8. На приложеној скици представљен је део локалитета Вражји камен, који се налази недалеко од Трговишта на десној долинској страни реке Пчиње.

I. Облик рељефа приказан на скици настао је процесом:

а) флувијалне ерозије
б) глацијалне ерозије
в) еолске ерозије
г) механичким разоравањем

II. Заокружите простор Војводине на коме није могуће пронаћи сличан облик?

а) Срем
б) Бачка
в) Банат

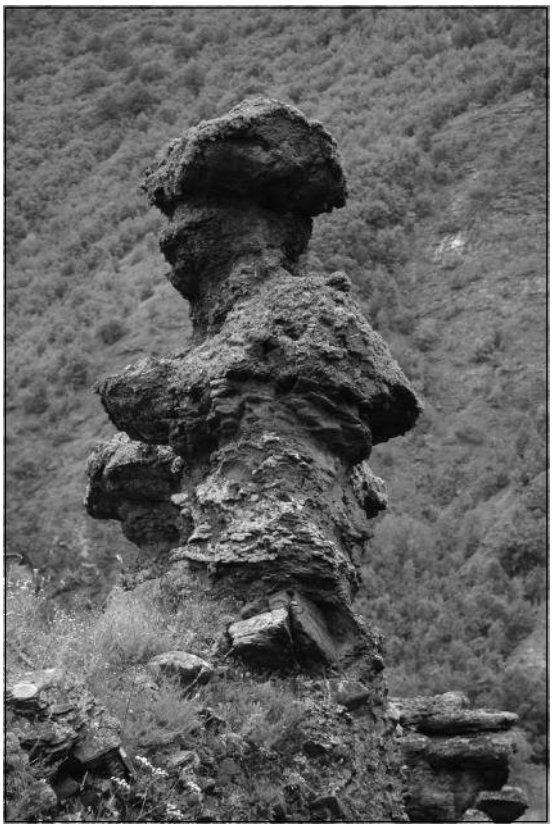

(2 + 2 = 4)

9. У наведеним реченицама, подебљаним словима су наведени појмови од којих је један тачан, а један нетачан. У свакој реченици заокружите појам који је тачан.

а) Претпоследњи попис становништва у Србији је био **2001 / 2002.**
б) У Централној Србији живи око **5,5 / 8,3** милиона становника.
в) Миграције утичу на **природни / механички** прираштај становништва.
г) Густина насељености на територији града Београда је **35 / 466** становника на km^2.

(1 x 4 = 4)

10. У наведеним реченицама, подебљаним словима су наведени појмови од којих је један тачан. У свакој реченици заокружите појам који је тачан.

Водопад Велики Бук у Лисинама у општини Деспотовац
а) Настао је у процесу доминантне речне и **крашке** / **еолске** ерозије и акумулације
б) Заштићен је као **споменик природе / природно добро у оквиру националног парка**
в) У фебруару 2012. године део водопада се обрушио услед **земљотреса магнитуде 6.3 који је погодио Свилајнац** / **тежине леда и снега.**

(1 x 3 = 3)

11. Заокружите тачан одговор.
Пловећи којом од понуђених река ћете у једном тренутку напустити Европску унију?
а) Сеном
б) Ебром
в) Дунавом
г) реком По

(2)

12. Повежите појаве са правцима:

а) привидно кретање Сунца	_____ запад-исток
б) пад просечних температура ваздуха на јужној полулопти	_____ исток-запад
в) пад просечних температура ваздуха на западној полулопти	_____ север-југ
г) смер ротације Земље	_____ југ-север
д) пораст просечних температура ваздуха на јужној полулопти	

(2 x 4 = 8)

13. Планинар гледа у карту размере 1:25.000 и одредио је своју стајну тачку. Његова удаљеност до планинарског дома на карти износи 4 cm. Колико ће му времена требати да стигне до дома, ако хода брзином од 4 km/h? _____

(2)

14. Заокружите тачан одговор.

У којем од наведених насеља најраније излази Сунце?

а) Лозница

б) Суботица

в) Сурдулица

г) Ивањица

(2)

15. Поређајте наведене споменике тако што ћете им доделити бројеве од 1 до 3. Према материјалу од кога су изграђени, број 1 доделите најугроженијем од деловања киселих киша, а број 3 најмање угроженом.

___ Споменик Незнаном јунаку на Авали, изграђен од гранита

___ Стећци од кречњака, у Перућцу код Бајине Баште

___ Челична пирамида испред Српске академија наука и уметности у Београду

(1 x 3 = 3)

16. На приложеној скици дата су два примера пољопривредног земљишта са истим природним условима и приказани у истој размери. Једина разлика је у броју парцела. Под парцелом се подразумева земљиште у власништву једног човека.

У ком од понуђених примера су бољи услови за земљорадњу и зашто? _____

_____

_____

_____

_____

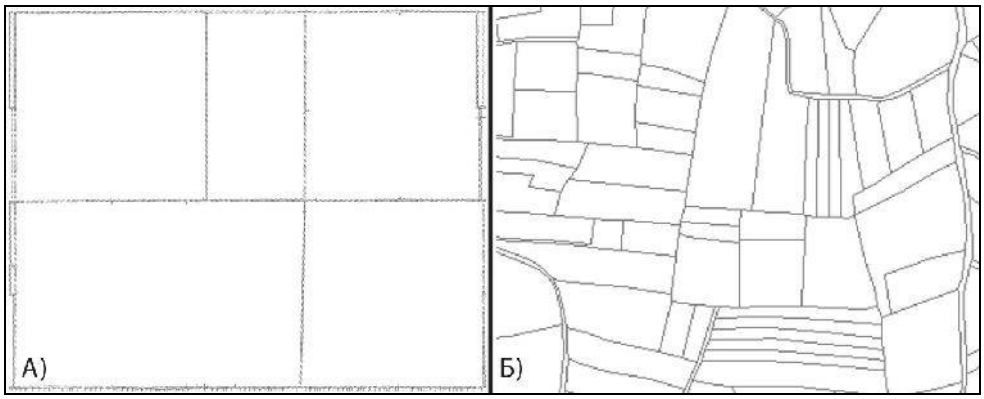

(1 + 2 = 3)

Укупан број бодова: 60

ПРАКТИЧНА ВЕЖБА

Одговарајућим картографским знацима и картографским методама, на немој карти уцртајте наведене географске објекте. Сваки појам има вредност од 2 бода. Бодује се правилно картографско представљање и локацијска тачност објекта.

1. Сомбор
2. Вршачке пл.
3. Бегеј
4. Пожаревац
5. Жагубица
6. Пештер
7. Ђенерал Јанковић (гранични прелаз)
8. Завојско језеро
9. Топлица (река)
10. Трстеник
11. Рогозна
12. Сокобања
13. Река Власина
14. Стрезимировци (гранични прелаз)
15. Биначка Морава
16. Ђеравица (2656)
17. Лозница
18. Сталаћ
19. Космај
20. Ковин

Укупан број бодова: 40

Такмичар је на тесту освојио _____ бодова

Чланови комисије:

1) _____
2) _____
3) _____

Републичко такмичење из географије за 8. разред

Пожаревац 2012. године

РЕШЕЊА

1. /, д, г, в, б, а

2. Ветрови; то је климатски елемент, а остало су фактори

3. НП Тара

4. Шабац

5. д, в

6. 1, 2, 2, 2

7. /, в, д, б, а, г

8. г, б

9. 2002, 5,5, механички, 466

10. крашки, споменик природе, тежине леда

11. в

12. г, а, б, д

13. 15 минута (признати и ако напишу четврт сата или чак 0,25 сати)

Удаљеност до дома износи 1 km у природи. При наведеној брзини, ту удаљеност пређе за четврт сата, односно 15 минута.

14. В

15. 2, 1, 3

16. а